

No prendràs el nom de Yahveh el teu Déu en va

per Pedro Puigvert

Quan es parla i es canta de Jesús de manera vana? Segurament en els dies de Nadal. Molts posen en els seus llavis el nom de Jesús per tradició, per a vendre més coses, o per a atiborrar-se de menjar i beguda. Tot això sense pensar en el significat del seu nom.

El tercer manament tracta de la forma que parlem de Déu. Molts no volen transgredir el segon manament, però ensopeguen amb el tercer. La seva transgressió s'ha convertit en un pecat cabdal de la nostra societat moderna. El significat del manament depèn en part de la frase "**prendre en va**". Ve d'una arrel que significa malgastar i implica la idea d'alguna cosa buida de sentit.

La paraula es troba en el Sal. 2:4 , "**el qual no adora a ídols ni fa juraments falsos**" on ídols és la traducció de la mateixa paraula (buit, malgastat) i la paraula falsos tradueix el terme per a engany i frau.

1. El nom

En realitat, el significat del tercer manament depèn principalment de la paraula nom. L'ús del nom ens recorda la trobada de Moisès amb Déu en el desert quan va contemplar la sarsa que cremava i no es consumia.

Segurament Moisès havia vist més d'una vegada una sarsa cremant, però mai havia contemplat una sarsa que cremava i no es consumia. Déu li va parlar encomanant-li la missió d'alliberar al seu poble de l'esclavitud. Però ell necessitava saber el nom personal que tenia el Déu del que havia de ser el seu portaveu.

Déu li va respondre amb les paraules "**Jo sóc el qui sóc**" que correspon a quatre consonants en hebreu: YHWH (Iod, He, Wau, He) que convenientment vocalitzada es llegeix Yahweh. És el nom especial que els hebreus utilitzen per a descriure a Déu i solament ells.

Així com Baal era un títol d'una deïtat usat en diverses cultures, cap altra tribu o nació va utilitzar mai el nom Yahweh per a descriure un déu d'altra classe, era el nom exclusiu per a Israel i d'aquí la seva summa importància. Amb aquest nom es vol referir al Déu etern i immutable que té existència pròpia sense necessitar que ningú li afegeixi res.

1. El nom expressa la naturalesa de Déu.

La referència al nom en aquest manament no és un apel·latiu simple de Déu. Es tracta de tot un compendi de la seva naturalesa santa. Era una paraula tan sagrada per als jueus que van preferir no pronunciar-la i en el seu lloc l'legien **Adonai** (Senyor).

El nom Yahweh era també la descripció del Déu que va fer un pacte amb el seu poble. Els recordava el fet de ser un poble triat amb el qual Déu havia entrat en una relació especial amb ell.

2. El nom no era nou.

Els patriarques ja ho coneixien (Gn. 12:8, 13:18, 15:2), però és dubtós que comprenguessin el significat absolut i potser els israelites ho havien perdut en la seva llarga estada a Egipte.

El tercer manament no tracta simplement del mal ús d'una paraula de quatre lletres, sinó de l'abús del que aquest nom significa. Prendre el seu nom en va és

No prendràs el nom de Yahveh el teu Déu en va

per Pedro Puigvert

trepitjar el seu pacte pel qual ofereix salvació i menysprear la seva naturalesa santa.

Per tant, es pot trencar aquest manament sense, si més no, esmentar el seu nom, com van fer els escribes i fariseus quan van atribuir a Jesús el treure fora els dimonis per Beelzebú (Mr. 3:20-30).

2. Prendre en va

Com podem prendre en va el nom de Yahveh el nostre Déu? Cada vegada que malgastem el seu nom o que manca de sentit, és una paraula buida per al qual la pronuncia.

Vegem quatre situacions que això ocorre:

1. Quan la convertim en una paraula comuna.

Molts blasfemen el nom de Déu utilitzant les paraules “Crist” i “Jesús”. Uns altres són un poc més considerats i utilitzen el “Déu meu!” o “sant Déu!” com un costum social.

Encara que utilitzem el nom de Déu com una exclamació espontània, mai és una mica innocent, perquè redueix la naturalesa d'un Déu sant i sobirà a un nivell vulgar. Els cristians no estem lliures d'aquest pecat, perquè encara sense blasfemar el seu nom o fer exclamacions, podem usar-lo de manera banal. Avui en dia molts tenen el costum de dir “que Déu et beneeixi!” com aquell que diu “bon dia” sense pensar en el significat d'aquestes paraules, de la mateixa manera que ho feia Carmen Sevilla en el seu programa del “cuponcito”.

Uns altres tenen el costum d'emprar el terme “Senyor” molt abundantment sense fixar-se en el que diuen, perquè dóna un halo d'espiritualitat. Fins i tot, hi ha molts que l'usen quan oren en lloc de fer una pausa, el que en un escrit seria una coma.

A més es fan referències vetllades a Déu o explícites amb dites com “això està diví”, “divinament”, “valgui'm Déu!”. Una anàlisi curiosa d'aquestes expressions és fonamental si no volem transgredir el tercer manament.

2. Quan s'utilitza en la falsa adoració o de manera irreflexiva.

En el primer cas es tracta de l'ús del nom de Crist que fan algunes religions i quan nosaltres participem del culte interreligios i pensem que totes les religions posseeixen una part de veritat.

Una societat pluralista com la nostra li agrada aquest tipus d'espectacles.

Pensem, per exemple, en aquest gran supermercat de l'oferta religiosa que han estat les trobades que van començar a Asís i han seguit en altres parts. Fins i tot ens havien preparat un durant els Jocs Olímpics de Barcelona i encara sort que ens varem negar radicalment a muntar un espectacle d'aquest tipus.

Mes pròxim a nosaltres es troba el projecte de Religions Unides afavorit entre nosaltres per l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligios presentat pel filòsof i teòleg Raimon Panikkar.

No prendràs el nom de Yahveh el teu Déu en va

per Pedro Puigvert

En el segon cas, quan estem adorant al Senyor i cantem sobre les seves perfeccions amb magnífiques paraules i la nostra ment està a anys llum de l'objecte de la nostra lloança. Cantem sobre el compromís cristià i no estem disposats que canviï gens en la nostra vida. fem promeses a Déu que després no guardem.

Algú ha dit que els cristians no diuen mentides; les canten en els seus himnes! Això també és trencar el tercer manament.

3. Quan s'utilitza per a donar suport una mentida (Lv. 19:12)

Avui en dia està de moda en alguns cercles dir que tal persona ha rebut una "profecia" de part de Déu, quan en realitat es tracta d'una intuïció pròpia. Si algú pretén haver rebut una revelació directa de Déu, quan Déu no ha parlat, està trencant el tercer manament (Dt. 13:1-3).

4. Quan s'utilitza en els juraments falsos.

Els jueus, per a evitar jurar pel nom de Déu, juraven pel temple, pel pacte o per la vida (Mt. 23:16-18). El Senyor no prohibeix el jurament, però sí trencar-lo (Dt. 23:21-23). Per això nostre parlarha de ser si, si i no, no (Mt. 5:37).

Conclusió

Com utilitzar el nom de Déu? Com en tots els manaments hi ha un aspecte positiu. Se'ns adverteix a no usar-lo erròniament perquè ens està convidant a utilitzar-lo correctament. És a dir, el nom de Crist ens obre les portes de la presència de Déu per mitjà de l'oració (Jn. 14:14) i també de la sanitat amb cura (Fets. 3:6) i sobretot de la salvació (Fets. 4:12